

Vägledning för avrop från
Programvaror och tjänster 2014 -
Grundläggande IT,
Informationsförsörjning,
Kontorsstöd & Systemutveckling

Innehåll

1 Om vägledningen	5
1.1 Inledning.....	5
2 Ramavtalsområdet	6
2.1 Ramavtalsområdets omfattning.....	6
2.1.1 Grundläggande IT	7
2.1.2 Informationsförsörjning	7
2.1.3 Kontorsstöd	8
2.1.4 Systemutveckling	9
2.2 Vad ingår inte i ramavtalen?	10
2.3 Ramavtalens giltighet.....	10
2.4 Avtalsdokument.....	11
2.5 Förtydligande avseende avtalstexter	12
2.5.1 Förtydligade avseende molntjänstleverantörens leverans av molntjänst.....	12
2.5.2 Förtydligande av definitionen vitesgrundande belopp i Allmänna villkor	12
2.5.3 Vad gäller avseende revisioner?	13
2.6 När ska jag använda vilket ramavtal?.....	14
2.7 Hur många avrop behöver jag göra?	15
3 Avropet.....	15
3.1 Avropsregler	15
3.2 Stöddokument till stöd vid avrop.....	15

3.3	Webbshop	16
3.4	Hållbarhetskrav	16
3.5	Särskilt att tänka på inför avrop.....	16
3.5.1	Tidsfrist för avropssvar	16
3.5.2	Leverantörskvalificering.....	17
3.5.3	Kontraktslängd vid avrop.....	17
3.5.4	Anskaffning av support, uppgraderingar och uppdateringar.....	17
3.5.5	Särskilt att tänka på vid support, uppgraderingar och uppdateringar	17
3.5.6	Allmänt om tredjepartsprogramvarans licensvillkor	17
4	Särskilda registerförfattningar	18
4.1	Att beakta vid anskaffning av molntjänster, kundunik tjänsteleverans eller tjänster där personuppgifter hanteras av annan än myndigheten självt.....	18
4.1.1	Förberedande arbete, registerförfattningar	18
4.1.2	Förberedande arbete, laglighetskontroll	18
4.1.3	Förberedande arbete, risk- och sårbarhetsanalys	18
4.2	Personuppgiftslagen (1998:204) (PuL)	19
4.2.1	Med vem eller vilka ska jag teckna personuppgiftsbiträdesavtal med?	19
4.2.2	Bilaga utkast till personuppgiftsbiträdesavtal, eget framtaget personuppgiftsbiträdesavtal alternativt leverantörens standardavtal?	20
4.2.3	Bilaga utkast till personuppgiftsbiträdesavtal.....	20
4.2.4	Aktuellt avseende "Privacy Shield"	20
4.2.5	Kravställning avseende adekvat skyddsnivå	21
4.2.6	Allmän dataskyddsförordning (EU) 2016/679 (GDPR)	21
4.3	Säkerhetsskyddsavtal (SUA).....	21
5	Kontakta oss	22

Versioner	Publicerat datum	Uppdaterat avsnitt
1.0	2015-05-28	Initial version
2.0	2015-11-12	Samtliga
2.1	2016-07-01	2.1.1, 2.5.2, 2.6, 2.7, 4.2.3, 4.2.5
2.2	2016-09-30	2.5.2, 2.5.3, 4.2.4, 4.2.5 samt språkliga ändringar.
2.3	2017-02-28	2.3, 3.5.5., 3.5.6.
2.4	2017-07-17	Ny 4.2.6 i övrigt språkliga och redaktionella ändringar.
2.5	2017-10-09	1.1, 2.3.

1 Om vägledningen

1.1 Inledning

Vägledningen har tagits fram för att vara ett stöd för avropande myndigheter vid anskaffningar från Grundläggande IT, Informationsförsörjning, Kontorsstöd och Systemutveckling inom Programvaror och tjänster 2014.

Vägledningen är ett levande dokument och uppdateras regelbundet. Gå därför in på webbplatsen avropa.se för den senaste versionen.

Övrigt stödmaterial och fördjupad information finns på avropa.se där även kontaktuppgifter till ramavtalsleverantörerna samt Statens inköpscentrals ramavtalsförvaltare finns.

Vi rekommenderar starkt att ni, efter att ha läst denna vägledning, läser dokumentet Avropsregler som finns på avropa.se. Där framgår avropsproceduren och mycket av den informationen som tidigare funnits i vägledningarna.

Om ni inte finner den informationen ni söker i vägledningen och dokument Avropsregler eller på avropa.se kontakta ramavtalsförvaltare på Statens inköpscentral vid Kammarkollegiet (Jan Lundh, Karl Ekman, Mikael Larsson och Zufan Tekle) för ytterligare stöd i avropsprocessen eller för frågor kring ramavtalens innehåll och disposition.

2 Ramavtalsområdet

2.1 Ramavtalsområdets omfattning

Ramavtalen omfattar:

- proprietära programvaror för installation i kunds IT-miljö
- programvaror med öppen källkodslicens för installation i kunds IT-miljö
- appliance, programvara som levereras med hårdvara för installation i kunds IT-miljö
- appar
- publika molntjänster
- kundunik tjänsteleverans
- kombinationer av dessa
- webbshop.

Följande konsulttjänster är definierade i ramavtalen:

- installation och konfiguration
- licensrådgivning
- migrering
- projektledning
- systemadministration
- systemutveckling
- test
- utbildning.

Konsulttjänster kan avropas i form av resurstjänst eller uppdragstjänst.

För en utförligare beskrivning av dessa konsulttjänster se dokumentet Avropsregler på avropa.se.

I dessa upphandlingar finns stora möjligheter avseende hur programvaran levereras och installeras.

2.1.1 Grundläggande IT

Omfattar programvaror och tjänster som i första hand riktar sig till behovet på en IT-avdelning, t.ex. avseende arbetet med drift, förvaltning, tillgångshantering och informationssäkerhet.

Typiska användningsområden som omfattas är: systemövervakning, loggning, installationsverktyg, batch-hantering, helpdesk-system, metakatalog, resurshantering, energimätning, antivirus, anti-spam, webbfiltrering, intrångsdetektion, säkerhetskopiering, brandvägg, kryptering, VPN, behörighet och åtkomst, terminalemulator, terminalserver, fjärråtkomst, installationsverktyg, distributionsverktyg, kataloglösning, utdelning och åtkomststyrning av filkataloger och skrivare, licenshantering (Software Asset Management), inventoriesystem, databaser samt operativsystem.

Säkerhetskopiering som molntjänst ingår i upphandlingen men endast som en tjänst där enbart säkerhetskopiering levereras och inte som en del av en virtuell server eller en lagringslösning i en IaaS.

2.1.1.1 Ramavtalsleverantörer inom Grundläggande IT:

- Atea Sverige AB
- Crayon AB
- Cybercom Sweden AB
- Pulsen AB
- RedBridge AB
- Redpill Linpro AB

2.1.2 Informationsförsörjning

Omfattar programvaror och tjänster som i första hand stödjer myndigheters e-förvaltningsarbete inom tre huvudsakliga områden: kontaktstödjande, verksamhetsstödjande och infrastrukturella.

Kontaktstödjande programvaror och tjänster innebär offentliga e-tjänster av olika slag. En offentlig e-tjänst är i denna upphandling en tjänst som en myndighet tillhandahåller för medborgare och företag och som kan användas för att uträtta olika ärenden som de har hos

en myndighet, t.ex. att lämna in uppgifter till en myndighet eller att ta del av sina egna ärenden hos myndigheten. Denna tjänst tillhandahålls på elektronisk väg till exempel med en dator eller mobiltelefon. En annan kontaktsstödjande programvara och tjänst som omfattas är sökmotor som t.ex. kan användas för att söka på en webbplats. Verksamhetsstödjande programvaror och tjänster innebär sådant som stödjer myndigheternas informationshantering och handläggning av ärenden inom den egna organisationen och i samverkan med andra. Exempel på sådana programvaror och tjänster är diarium, ärendehantering, dokumenthantering, e-arkiv, workflow och externa webbplatser.

Infrastrukturella programvaror och tjänster ger stöd i olika delar av myndighetens e-förvaltningsstödjande tjänster, såväl kontaktsstödjande som verksamhetsstödjande. Detta kan t.ex. vara identifiering med e-legitimationer, elektroniska underskrifter med e-legitimation, meddelandeväxel, spridnings- och hämtningssystem för utbyte av data, samt funktionalitet för mottagning och utskick av information i olika format.

2.1.2.1 Ramavtalsleverantörer inom Informationsförsörjning

- CGI Sverige AB
- Chas visual management AB
- EVERY Sweden AB
- HiQ International AB
- Know IT Aktiebolag
- Pulsen AB
- Tieto Sweden AB

2.1.3 Kontorsstöd

Omfattar programvaror och tjänster som i första hand riktar sig till användaren hos offentlig sektor inom generella kontorsgöromål samt för att skapa statistik och analysera information. Typiska användningsområden som omfattas är: ordbehandling, kalkylark, register, presentationsverktyg, e-post, grupp-programvara, intranät, desktop publishing, CRM, webbredigering, ritningsverktyg, kartverktyg, GIS, bildbehandling, lärplattform, data warehouse, data mining, datavisualisering, rapportgenerator, beslutsstöd, webbstatistik, enkätverktyg, analysverktyg, statistikverktyg, projektverktyg samt planeringsverktyg.

2.1.3.1 Ramavtalsleverantörer inom Kontorsstöd

- Atea Sverige AB
- Crayon AB
- Cybercom Sweden AB
- MSC Frameworks AB
- Pulsen AB
- Redpill Linpro AB
- Softronic AB

2.1.4 Systemutveckling

Omfattar programvaror och tjänster som används för systemutveckling och systemförvaltning.

Typiska områden som omfattas är: IDE (Integrated Development Enviroment), avlusare, kompilator, testprogramvara, utvecklingsplattform som molntjänst (PaaS, Platform as a Service), versionshantering, Configuration Management, modelleringsverktyg, utvecklingsramverk, kontinuerlig integration, databaser, kravhanteringsverktyg, objekt-relationell mappning, mellanprogramvara, programvara för meddelandeköer, ESB (Enterprise Service Bus), applikationsserver, webbserver, SOA (Service Oriented Architecture), transaktionsmonitor, informationsreplikering samt verktyg för installationspaketering.

2.1.4.1 Ramavtalsleverantörer inom Systemutveckling:

- CGI Sverige AB
- Cybercom Sweden AB
- HiQ International AB
- Knowit Aktiebolag
- Pulsen AB
- R2Meton AB
- Redpill Linpro AB

2.2 Vad ingår inte i ramavtalen?

Ramavtalen är avgränsade på så sätt att följande programvaror och tjänster ej omfattas:

- EA- och PA-system i traditionell mening. Ekonomistyrningsverket (ESV) upphandlar dessa system för statliga myndigheter. Mer information finns på [ESV:s webbplats](#).
- infrastruktur som Molntjänst (IaaS)
- applikationsdrift hos kund
- applikationsdrift där kund äger programvaran
- applikationstjänster där kund äger applikationen och tillhörande licenser och behöver en driftleverantör
- generella utbildningar som ingår i ramavtal för IT-utbildning
- verksamhetsspecifika system
- upphandlingsverktyg.

2.3 Ramavtalens giltighet

Systemutveckling löper t.o.m. 2018-05-31 med förlängningsoption t.o.m. 2019-04-30.

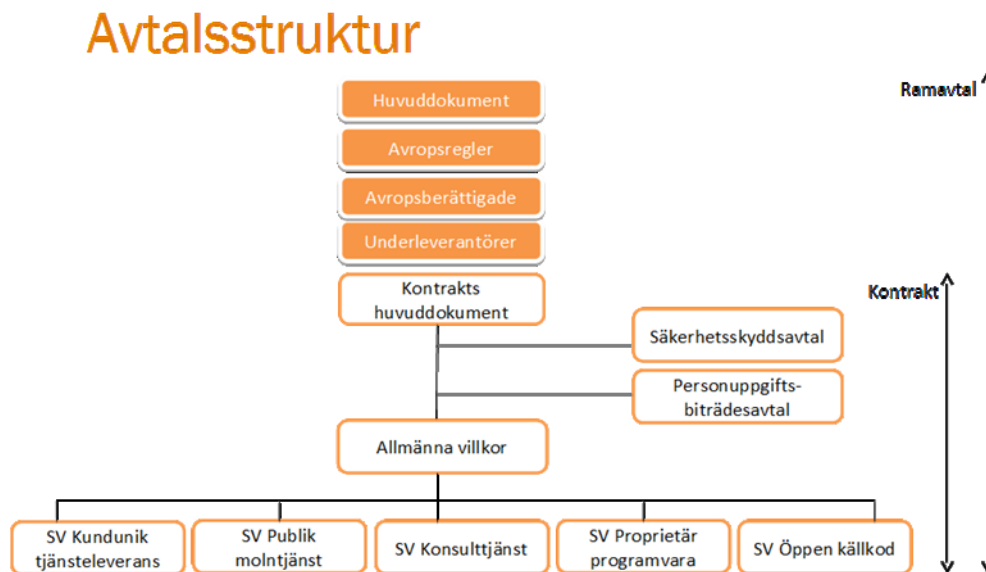
Grundläggande IT löper t.o.m. 2018-05-31 med förlängningsoption t.o.m. 2019-05-31.

Kontorsstöd löper t.o.m. 2018-05-31 med förlängningsoption t.o.m. 2019-05-31.

Informationsförsörjning löper t.o.m. 2019-06-01 med förlängningsoption t.o.m. 2019-11-30.

2.4 Avtalsdokument

Ramavtalen strukturerar avtalsdokumenten på ett nytt sätt i förhållande till tidigare ramavtal inom motsvarande produkt- och tjänsteavtal. Strukturen illustreras nedan.

I ramavtalet ingår förutom huvuddokumentet (som reglerar förhållandet mellan Statens inköpscentral och ramavtalsleverantör) följande dokument:

- Bilaga Allmänna villkor
- Bilaga Avropsberättigade
- Bilaga Avropsregler
- Bilaga Sammanställning av underleverantörer
- Bilaga Särskilda villkor för Konsulttjänst
- Bilaga Särskilda villkor för Kundunik tjänsteleverans
- Bilaga Särskilda villkor för Molntjänst
- Bilaga Särskilda villkor för Proprietär programvara
- Bilaga Särskilda villkor för Öppen källkod
- Bilaga Utkast till Personuppgiftsbiträdesavtal

- Bilaga Utkast till Säkerhetsskyddsavtal (nivå 1)

Allmänna villkor kompletteras av särskilda villkor. Beroende på kontraktsföremålets art och omfattning kan ett eller flera av särskilda villkor bli tillämpliga. Förhållandet mellan de särskilda villkoren regleras i allmänna villkor och i de särskilda villkoren. Dessa villkor gäller oavsett om det särskilt hänvisas till i avropsförfrågan eller inte.

2.5 Förtydligande avseende avtalstexter

2.5.1 Förtydligade avseende molntjänstleverantörens leverans av molntjänst

I det fall molntjänstleverantören, som kan vara ramavtalsleverantör eller underleverantör, är ansvarig för den kompletta tjänsten (se definition av Molntjänst i Allmänna villkor) behöver inte eventuella andra företag som hjälper molntjänstleverantören vara godkända i ramavtalet.

I definitionen av "Molntjänst" i Allmänna villkor anges i "punkt d) Lagrar kunds information hos Molntjänstleverantören". Syftet med lydelsen är att klargöra att kunds information inte lagras hos kund.

Notera att när det gäller kunds hantering av personuppgifter (enligt PuL) i kontraktet så kan de olika företagen som hjälper till med molntjänsten bli personuppgiftsbiträde och/eller underbiträde enligt PuL (Se punkt 4.2.1 nedan).

Kund kan därför i sitt avrop och i efterföljande kontrakt begära information om vilka företag som används för uppfyllnad av kontrakt. Kund kan även komma att begära sådan information av andra skäl, exempelvis avseende informationssäkerhet.

Exempel: Om t.ex. en vädertjänst som www.klart.se som i ramavtalet är en molntjänstleverantör erbjuder en molntjänst, är registrerad underleverantör hos ramavtalsleverantör, men som inte har egna infrastrukturtjänster utan köper detta via annat/andra företag, behöver dessa företag inte vara registrerade underleverantörer i ramavtalet.

2.5.2 Förtydligande av definitionen vitesgrundande belopp i Allmänna villkor

Vitesgrundande belopp utgörs av medelvärdet per kontraktår under hela kontraktstiden, av det vid Kontrakts tecknande beräknade totala värdet av Kontrakt.

Det är alltså samma definition som för skadeståndsgrundande belopp.

Beloppet förändras inte för ett köp av en programvara som (vanligtvis) innebär priset för programvaran.

2.5.3 Vad gäller avseende revisioner?

Statens inköpscentrals rätt till revision av ramavtalsleverantörerna regleras i ramavtalets avsnitt 16 mellan Statens inköpscentral och ramavtalsleverantör.

Kunds rätt till revisioner hos ramavtalsleverantörer och dess underleverantörer regleras i Allmänna villkor avsnitt 18.

Ramavtalsleverantör och dess licensgivares rätt till revision regleras i avsnitt 8 i de särskilda villkoren för proprietär programvara och öppen källkod.

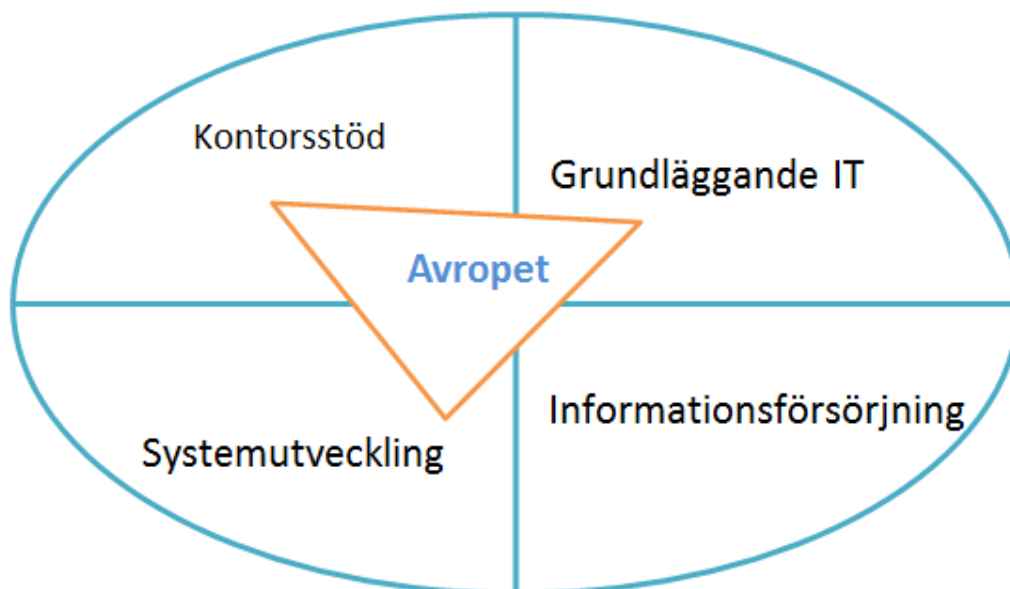
2.6 När ska jag använda vilket ramavtal?

Det är kundens behov som styr vilket ramavtal som ska användas. Kund ska avropa från det ramavtal som bäst tillgodoser kundens behov. Programvara och/eller tjänster som inte ingår i det ramavtal där avrop sker, utan i något av de andra ramavtalen inom Programvaror och tjänster 2014, kan dock ingå om det enbart omfattar en icke väsentlig del av avropet.

Med icke väsentlig del avses att det ramavtal där den övervägande delen av avropet finns ska användas. En överviktsprincip ska således tillämpas.

Flera av programvarorna och/eller tjänsterna kan finnas i flera ramavtal beroende på kundens användningsområde, exempelvis operativsystem och databaser.

Ett exempel: Kund ska avropa e-post, vilket görs från ramavtal Kontorsstöd. Kund vill att antiviruskydd ska ingå som en integrerad del av e-postlösningen och kan då i enlighet med ramavtalets villkor ta med antiviruskydd (som normalt avropas från ramavtal Grundläggande IT) i avropet.

Tänk på att varje avrop enbart sker i ett av ramavtalen och avropsförfrågan ska således enbart skickas till samtliga ramavtalsleverantörer inom det ramavtal där avropet sker.

2.7 Hur många avrop behöver jag göra?

Det är återigen kundens behov som styr hur många avrop som kunden behöver göra. Kund kan välja att göra ett avrop avseende hela behovet eller att dela upp behovet i flera avrop.

Vilket ramavtal som ska användas för varje separat anskaffning sker då genom en bedömning utifrån syftet med avropet och med tillämpning av överviktsprincipen.

Det är tillåtet att avropa enbart konsulttjänster i ett avrop som är kopplade till de programvaror/tjänster som omfattas av Ramavtalen. Detta även om anskaffningen av programvaran/tjänsten skett vid annan tidpunkt eller genom annan upphandling.

Det är tillåtet att avropa ytterligare programvaror/tjänster i ett avrop om det uppstått ett utökat behov hos kund (se 3.5.4). Detta även om anskaffningen av programvaran/tjänsten/Konsulttjänsten skett vid annan tidpunkt eller genom annan upphandling.

3 Avropet

3.1 Avropsregler

Avropsregler beskriver hur avropsprocessen ska genomföras och anger vilka krav som är möjliga att ställa i ett avrop. Avropsregler är en del av ramavtalet och läses med fördel tillsammans med denna vägledning för att få bättre förståelse för avtalens konstruktion och innehåll. Tveka inte att kontakta ramavtalsförvaltarna om frågor uppstår!

3.2 Stöddokument till stöd vid avrop

På Statens inköpscentrals webbplats avropa.se finns ett antal stöddokument för hjälp vid avrop, exempelvis:

- vägledning för avrop
- mall för avropsförfrågan
- mall för kontrakt
- avropsblankett för webbshop
- avropsexempel

- (avropsregler)
- förteckning över öppna standarder.

Statens inköpscentral har för dessa ramavtal tagit fram avropsexempel som kommer att publiceras i takt med att de färdigställs. Utgångspunkten i dessa är "Fiktivmyndigheten" som avropar olika behov och i vissa fall även konkurrensutsätter leveransformerna för att få det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

3.3 Webbshop

Det är möjligt att avropa en s.k. webbshop genom ramavtalen. Webbshoppen är tänkt för kunder som enkelt vill anskaffa appar, udda programvaror, programvaror för låga belopp, support, uppgraderingar, uppdateringar samt programvaror där kunden har svårigheter att själv direkt betala (t.ex. när kreditkort krävs). Kontraktstiden för webbshop är begränsad till 24 månader och köp för sammanlagt maximalt 600 000 kr. Det är endast tillåtet att ha en webbshop åt gången per ramavtal.

3.4 Hållbarhetskrav

I upphandlingen har krav gällande socialt ansvar ställts avseende hårdvara, programvara och tjänst som levereras genom ramavtalet. Se förfrågningsunderlaget punkt 3.2.10.1.

I upphandlingen ställdes krav på att anbudsgivare skulle kunna erbjuda kundunik tjänsteleverans i energieffektiva datacenter. Se förfrågningsunderlaget avsnitt 4.8.

Vid avrop kan krav ställas på miljöaspekter, t.ex. att kod exekverar så energieffektivt som möjligt eller att det finns annan möjlighet till energieffektivisering i programvara. Krav kan också ställas på PUE-tal (Power usage effectiveness) i datacenter eller att leverantören uppger vilka möjligheter till virtualisering av programvara som finns.

3.5 Särskilt att tänka på inför avrop

3.5.1 Tidsfrist för avropssvar

Avropsförfrågan ska det framgå när avropssvar senast ska ha inkommit. Tiden för att lämna avropssvar ska vara tillräcklig. Tiden ska fastställas med hänsyn till kontraktsföremålets komplexitet samt den tid som behövs för att lämna avropssvar. Vid större komplexa uppdrag som kan vara tidskrävande att arbeta fram krävs normalt en längre tidsperiod jämfört med avrop av mindre uppdrag. Som tumregel vid komplexa uppdrag kan anges att det är rimligt med minst 15 arbetsdagens svarstid och vid mindre uppdrag är motsvarande svarstid 5 arbetsdagar.

3.5.2 Leverantörskvalificering

I ramavtalsupphandlingen har kvalificeringskrav ställts på anbudsgivare. Det är inte möjligt att ställa nya kvalificeringskrav på en ramavtalsleverantör i ett avrop. Med kvalificeringskrav avses ett krav på leverantörers ekonomiska, tekniska eller yrkesmässiga kapacitet. Exempel på sådana krav är att en ramavtalsleverantör ska ha en viss status hos en programvarutillverkare, inneha vissa certifieringar, ha en viss omsättning eller en viss återförsäljarstatus.

Det är däremot möjligt att som kund ställa krav på föremålet för kontraktet. Detta innebär att krav kan ställas på certifieringar av personal vid anskaffning av programvara eller kompetens på de konsulttjänster som anskaffas. I kravkatalogen som återfinns i Avropsregler finns en fullständig förteckning över vilka krav som är möjliga att ställa.

3.5.3 Kontraktslängd vid avrop

Ett kontrakt måste avropas och tecknas inom ramavtalens giltighetstid och dess giltighetstid måste stå i proportion till det som avropas. Kontraktslängden får endast överstiga 48 månader i det fall kund bedömer att särskilda skäl föreligger.

Att ramavtalen upphört att gälla påverkar inte giltigheten av kontrakt som ingåtts under ramavtalets giltighetstid. Kontrakt kan inte ingås efter det att ramavtalets giltighetstid har gått ut. Detta hindrar dock inte att leverans kan ske vid en senare tidpunkt, under förutsättning att kontrakt tecknats inom ramavtalets giltighetstid.

3.5.4 Anskaffning av support, uppgraderingar och uppdateringar

Att avropa support, uppgraderingar och uppdateringar till befintliga programvaror får ske med angivande av befintlig programvara. En uppgradering som innebär väsentligt ny funktionalitet jämfört med kravspecifikationen i den ursprungliga anskaffningen är inte alltid att anse som en uppgradering där befintlig programvara får anges. Tänk på att de unionsrättsliga principerna som kommit till uttryck i 1 kap. 9 § LOU alltid ska följas.

3.5.5 Särskilt att tänka på vid support, uppgraderingar och uppdateringar

Vid avrop av support, uppgraderingar och uppdateringar av befintlig programvara är det viktigt att kunden inför avrop kontrollerar licensvillkoren i sitt befintliga kontrakt. Om kunden sätter en för lång tid för anbudens giltighet kan leverantörerna få problem vid kostnadsberäkningen vilket riskerar att fördyra anbudet avsevärt. Ett sätt kan vara att skriva in som förutsättning för avropet att kontrakt tecknas inom en viss tid.

3.5.6 Allmänt om tredjepartsprogramvarans licensvillkor

Oavsett hur avropet ser ut måste kunden alltid läsa igenom de av Ramavtalsleverantören offererade tredjepartsvillkoren för att kunna utvärdera anbudet.

4 Särskilda registerförfattningar

4.1 Att beakta vid anskaffning av molntjänster, kundunik tjänsteleverans eller tjänster där personuppgifter hanteras av annan än myndigheten självt

4.1.1 Förberedande arbete, registerförfattningar

En kund kan vara personuppgiftsansvarig enligt personuppgiftslagen (se 4.2). Den personuppgiftsansvariges verksamhet kan omfattas av andra föreskrifter än bara personuppgiftslagen i form av lagar eller förordningar som reglerar personuppgiftsbehandling. Om det finns bestämmelser i sådana särskilda registerförfattningar, och dessa avviker från vad personuppgiftslagen stadgar, har de enligt 2 § personuppgiftslagen företräde framför bestämmelserna i personuppgiftslagen.

Som exempel på registerförfattningar finns polisdatalagen (2010:361), patientdatalagen (2008:355), lag (1998:527) om det statliga personadressregistret eller lag (2001:558) om vägtrafikregister. Det är den personuppgiftsansvarige som har bäst kännedom om dennes verksamhet styrs av sådana registerförfattningar, och det är viktigt att i personuppgiftsbiträdesavtalet beakta de särskilda bestämmelser som kan följa av dem.

4.1.2 Förberedande arbete, laglighetskontroll

Kunden måste genomföra en egen laglighetskontroll för att säkerställa att inga lagar, regler eller förordningar som styr kundens verksamhet påverkar möjligheten för annan part att lagra och bearbeta kundens information samt om det föreligger hinder beträffande var informationen geografiskt är lagrad.

4.1.3 Förberedande arbete, risk- och sårbarhetsanalys

Inför avrop måste kunden genomföra en risk- och sårbarhetsanalys för att säkerställa vilken sorts information som får hanteras av leverantören samt hur informationen ska hanteras.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) tillhandahåller information och vägledning för denna typ av arbete:

[Vägledning – informationssäkerhet i upphandling.](#)

Läs mer på webbplatserna msb.se eller informationssakerhet.se.

Tänk även på risk- och sårbarhetsanalysen i förhållande till den tänkta personuppgiftsbehandlingen, t.ex. vilka personuppgifter ska behandlas och av vem, vilka allmänna och särskilda risker finns med behandlingen, samt vilka säkerhetsåtgärder måste vidtas för att hantera dessa risker m.m.

På Datainspektionens webbplats finns information om vad den personuppgiftsansvarige bland annat måste göra och ska tänka på vid införandet av en molntjänst. Datainspektionen anordnar även kurser för personuppgiftsombud.

Läs vidare:

<http://www.datainspektionen.se/lagar-och-regler/personuppgiftslagen/molntjanster/>

<http://www.datainspektionen.se/personuppgiftsombud/>

4.2 Personuppgiftslagen (1998:204) (PuL)

Av 30 § PuL framgår att det ska finnas ett skriftligt avtal mellan den personuppgiftsansvarige och personuppgiftsbiträdet.

Ramavtalens utkast till personuppgiftsbiträdesavtal syftar till att uppfylla stadgandet i 30 § personuppgiftslagen. I avtalet finns föreskrifter om att personuppgiftsbiträdet endast får behandla personuppgifterna i enlighet med instruktioner från den personuppgiftsansvarige och att personuppgiftsbiträdet är skyldig att vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att skydda de personuppgifter som behandlas.

I ramavtalets utkast personuppgiftsbiträdesavtal måste bl.a. avsnitt 10 och 11 fyllas i av den personuppgiftsansvarige för att säkerställa hanteringen av personuppgifter. Tänk på att det alltid är den personuppgiftsansvarige som ansvarar för att hanteringen av personuppgifter i molntjänsten är förenlig med personuppgiftslagen eller annan relevant lagstiftning.

4.2.1 Med vem eller vilka ska jag teckna personuppgiftsbiträdesavtal med?

Texten nedan är hämtad från [Datainspektionens vägledning](#) avseende molntjänster (även angiven ovan).

Den personuppgiftsansvarige måste i regel se till att det finns ett personuppgiftsbiträdesavtal som lever upp till kraven i personuppgiftslagen.

Personuppgiftsbiträdesavtal upprättas antingen genom att man tecknar ett avtal med varje bolag som behandlar personuppgifter för den personuppgiftsansvariges räkning eller genom att i avtal ge ett bolag mandat att ingå avtal med underbiträden. Ger man ett sådant mandat måste det framgå i avtalet att varje underbiträde har samma skyldigheter som det personuppgiftsbiträde som den personuppgiftsansvarige har ingått avtal med.

4.2.2 Bilaga utkast till personuppgiftsbiträdesavtal, eget framtaget personuppgiftsbiträdesavtal alternativt leverantörens standardavtal?

Vid avrop från ramavtalen kan kunden välja mellan att antingen

- fylla i Utkast till personuppgiftsbiträdesavtal och använda ramavtalets konstruktion
- bifoga ett eget personuppgiftsbiträdesavtal
- använda leverantörens standardavtal?

Kom ihåg att det alltid är den personuppgiftsansvarige som ansvarar för att reglerna i personuppgiftslagen följs.

Vid standardiserade molntjänster blir kunden ofta hänvisad till molntjänstleverantörens standardvillkor. I denna situation är det viktigt att man har gjort det förberedande arbetet för att veta om leverantörens villkor uppfyller kundens krav. Det är därför extra viktigt att granska avtalsinnehållet i denna situation främst med avseende på vilken typ av behandling molntjänstleverantören får utföra enligt kund.

4.2.3 Bilaga utkast till personuppgiftsbiträdesavtal

Statens inköpscentral har tagit fram ett utkast till personuppgiftsbiträdesavtal som kund med fördel kan använda om myndigheten inte använder egna mallar. Avtalet är framtaget för att samspela med Ramavtalets allmänna och särskilda villkor. Eftersom det är den Personuppgiftsansvarige som bestämmer vilken typ av behandling och vilka säkerhetsåtgärder som ska vidtas måste dessa delar fyllas i av kund själv (Se avsnitt 10 och 11).

Tänk på:

- Avsnitt 10 måste fyllas i.
- I avsnitt 6 finns valmöjligheter om Personuppgiftsansvarig tillåter utläggning till underbiträden.
- Skadeståndsansvaret avseende Personuppgifter har en standardreglering avseende ansvar om den personuppgiftsansvarige inte har gjort ett aktivt val till ett i så fall obegränsat belopp. Skadeståndsbegränsning är möjligt att avtala om.

4.2.4 Aktuellt avseende "Privacy Shield"

Den 12 juli 2016 fattade EU-kommissionen beslut om adekvat skyddsnivå för vissa mottagare av personuppgifter i USA.

Datainspektionen är tillsynsmyndighet och Statens inköpscentral rekommenderar att i första hand vända sig dit med anledning av frågor kring personuppgiftshanteringen.

[Läs Datainspektionens yttrande i frågan.](#)

4.2.5 Kravställning avseende adekvat skyddsnivå

Vid köp av en molntjänst ska man vara medveten om vilken data som molntjänsten kan komma att behandla. Risk och sårbarhetsanalysen kan ha kommit fram till att data inte får skickas till tredjeland och då kan kund kravställa enligt nedan.

”Molntjänsten ska till fullo och i alla delar begränsa all personuppgiftsbehandling till land inom EU/EES och/eller ett eller flera länder som var för sig uppnår adekvat skyddsnivå enligt Personuppgiftsförordningen (1998:1191) 13 § första stycket punkten 1.”

Detta krav kan verifieras med en sanningsförsäkran från molntjänsteleverantören.

4.2.6 Allmän dataskyddsförordning (EU) 2016/679 (GDPR)

I maj 2018 träder dataskyddsförordningen 2016/679 (GDPR) ikraft. Det pågår för närvarande flera utredningar om hur denna ska genomföras i den nationella lagstiftningen.

Förordningens syfte är att säkerställa den registrerades skydd av personuppgifter och det fria flödet av personuppgifter. Detta innebär att ni kan behöva se över era personuppgiftsbiträdesavtal främst med anledning av detta. Det gäller som personuppgiftsansvarig att ha kontroll över vilka behandlingar som utförs och av vem. Det gäller även att kontroll på varför man utför en viss behandling. Genom denna kontroll kan den registrerade utöva sina rättigheter gentemot den personuppgiftsansvarige.

I ett befintligt avropat kontrakt kan Personuppgiftsbiträdesavtal eller kontrakt komma att behöva ändras för att kund och ramavtalsleverantör ska kunna uppfylla sina åtaganden enligt Ramavtalet. Detta är möjligt främst med stöd av ändringsklausulen i 24.2 i allmänna villkor.

I avrop före den 25 maj 2018 rekommenderar Statens inköpscentral att man kravställer i enlighet med GDPR.

4.3 Säkerhetsskyddsavtal (SUA)

Om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska kunna hanteras inom ramen för ett kontrakt krävs ett säkerhetsskyddsavtal.

Det är möjligt att skriva säkerhetsskyddsavtal med ramavtalsleverantörerna för att de ska få ta del av avropsförfrågan.

Ramavtalen omfattar även ett utkast till säkerhetsskyddsavtal, (Nivå 1) i de fall en kund önskar att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter ska hanteras inom ramen för ett kontrakt

5 Kontakta oss

Statens inköpscentrals webbplats: avropa.se.

För ramavtalsspecifika frågor kontakta ansvariga ramavtalsförvaltare. Kontaktuppgifter finns på avropa.se.

Kontakta ramavtalsservice vid frågor av allmän karaktär på e-post ramavtalsservice@kammarkollegiet.se.

Vid övriga frågor; Kontakta Upphandlingsmyndigheten via webbplatsen upphandlingsmyndigheten.se eller telefon 08 - 586 21 701.